vers VO OR vers

LEZING 5
72 MINUTEN

ZACHARIA

7-8

God vraagt om gerechtigheid en oprechte bekering en verandert vastendagen in vreugdefeesten.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/zacharia/7-8

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De ballingen en het herstelde Jeruzalem	2 min	4
2	Vier vastendagen voor nationale rampen	3 min	5
3	Vasten als uiting van rouw	4 min	6
4	Vastendagen als menselijke traditie	2 min	8
5	De vraag of het vasten moet doorgaan	2 min	9
6	Vier profetieën als antwoord	2 min	11
7	Vasten voor God of voor jezelf	2 min	12
8	Het vasten dat God volgens Jesaja wil	3 min	13
9	Rechtvaardig leven in plaats van zelfmedelijden	2 min	16
10	Vasten bij gebed en persoonlijk verdriet	3 min	17
11	Lege vastenrituelen en verborgen vroomheid	2 min	18
12	Recht en zorg voor kwetsbare mensen	3 min	20
13	Niet luisteren naar God en te laat roepen	3 min	21
14	Uitgestelde bekering verhardt het hart	4 min	23

15	Verdriet over straf is nog geen bekering	2 min	25
16	God keert terug om Jeruzalem te herstellen	3 min	26
17	Gods komen als beeld van Zijn handelen	3 min	28
18	De nadruk op God als spreker	2 min	30
19	Jeruzalem als stad van waarheid en vrede	3 min	33
20	Gods volk uit oost en west bijeenbrengen	6 min	34
21	Moed en nieuwe zegen voor het overblijfsel	3 min	38
22	Feestdagen en volken die God zoeken	3 min	41
23	Johannes rouwt en Jezus viert feest	3 min	43
24	De vreugde van vergeving en het nieuwe verbond	2 min	44
25	Vasten en vreugde in het christelijke leven	4 min	46
	Om verder te lezen		48

1

De ballingen en het herstelde Jeruzalem

We gaan nu naar Zacharia 7 en 8. Dit is een gedeelte op zichzelf. Het volgt natuurlijk op de acht visioenen en de ene uitgebeelde gelijkenis uit de eerste zes hoofdstukken. Het gaat vooraf aan het opmerkelijke gedeelte waarbij we het langst van allemaal zullen stilstaan, namelijk hoofdstuk 9 tot en met 14. Dit zit daartussenin.

Alles wat we tot nu toe hebben gelezen, gebeurde ongeveer twee jaar eerder dan dit. Zacharia kreeg al die visioenen in één nacht, en wat hij de volgende twee jaar deed, weet ik niet. Dat is niet opgetekend. Hij moet iets hebben gedaan. Misschien profeteerde hij. Misschien ging hij werelds werk doen en kwam de Geest van God later opnieuw over hem. We weten niet wat hij deed, maar dit hoofdstuk pakt de draad ongeveer twee jaar na die eerdere nacht met visioenen weer op.

Het gaat om een gelegenheid waarbij enkele vertegenwoordigers van de Joden die nog in Babylon waren, naar Jeruzalem kwamen. De meeste Joden hadden Babylon niet verlaten. Na zeventig jaar in Babylon hadden de meeste Joden daar een goed bestaan opgebouwd. Ze hadden familie en vrienden en bedrijven, en ongetwijfeld huizen die ze hadden gebouwd. Ze hadden niet zoveel belangstelling om opnieuw te verhuizen en achthonderd kilometer door de woestijn te reizen om terug te gaan naar Jeruzalem. Dus kozen ze de gemakkelijke weg en bleven waar ze waren.

Maar ze voelden zich ongetwijfeld een beetje schuldig, omdat hun landgenoten, die kennelijk wat ijveriger waren dan zij, die tocht door de woestijn wel hadden gemaakt. Ze waren teruggegaan, hadden de stad Jeruzalem hersteld en de tempel opnieuw gebouwd. Omdat ze zich verbonden voelden met hun vertrokken landgenoten, voelden degenen in Babylon enige behoefte om dat financieel te ondersteunen. Ze hadden ook vragen, dus maakten ze reizen. Er waren vertegenwoordigers van de ballingen die nog in Babylon waren, die geregeld naar Jeruzalem kwamen.

Aan het einde van hoofdstuk 6 werd de kroon die op het hoofd van Jozua werd gezet, inderdaad gemaakt van een geschenk dat de ballingen hadden teruggestuurd naar de mensen in Jeruzalem. Het goud en zilver uit dat geschenk werd gebruikt om de kroon voor die uitgebeelde gelijkenis te maken.

2

Vier vastendagen voor nationale rampen

In dit geval zijn er enkele mensen naar Jeruzalem teruggekomen om de profeten en de priesters een vraag te stellen. De Joden in Babylon hadden jaarlijks vier vastendagen gehouden. Dat wil zeggen dat ze op vier dagen van het jaar vastten. Dat waren de gedenkdagen van tragische gebeurtenissen uit hun verleden, die allemaal verband hielden met de verwoesting van de tempel en het begin van de ballingschap. Daardoor hadden ze Jeruzalem destijds moeten verlaten en waren ze als ballingen in Babylon gaan wonen.

Deze gebeurtenissen lagen verspreid over het jaar. De eerste gebeurtenis waarover ze door te vasten rouwden, was de moord op Gedalia. Gedalia was de gouverneur die Nebukadnezar, de koning van Babylon, over Jeruzalem had aangesteld nadat hij de stad had veroverd. Hij had de telg uit het huis van David, de troonopvolger, weggevoerd. Hij had hem in gevangenschap meegenomen en in zijn plaats een gouverneur achtergelaten, Gedalia. Maar Gedalia werd vermoord, waardoor de toorn van Nebukadnezar opnieuw op Jeruzalem neerkwam. Er volgde nog een invasie, die uiteindelijk leidde tot de verwoesting van de tempel en het wegvoeren van de rest van de gevangenen.

Als ze Gedalia niet hadden vermoord, had de stad kunnen blijven bestaan en had de tempel kunnen blijven bestaan. Maar de moord op deze man was de aanleiding die een einde maakte aan hun tempel en hun stad en aan hun mogelijkheid om in hun vaderland te wonen.

Zijn moord had plaatsgevonden in de zevende maand van het jaar. Dat was ook de maand van de Grote Verzoendag, Jom Kipoer. Ook daarvoor moesten ze in de zevende maand vasten. Het kan zijn dat ze beide gebeurtenissen herdachten. We weten hier

niet zoveel over. Ze zinspelen alleen op hun vastendagen. Ze geven er niet zoveel uitleg over.

De tweede gebeurtenis waarover ze rouwden, was het begin van de belegering van Jeruzalem. Nadat Gedalia was vermoord, stuurde Nebukadnezar zijn legers terug en belegerde hij de stad voor de laatste keer. Ditmaal was het een belegering waarvan Jeruzalem niet zou herstellen. De belegering betekende het begin van het einde, en die vond plaats in de tiende maand van hetzelfde jaar. Nadat Gedalia in de zevende maand was vermoord, vond de belegering plaats in de tiende maand, drie maanden later.

Na verloop van tijd werd de belegering natuurlijk gevolgd door het doorbreken van de muren. De Babyloniërs slaagden erin door de muren van Jeruzalem heen te breken, waardoor de stad natuurlijk viel. Dat gebeurde in de vierde maand van het volgende jaar. Dat was het doorbreken van de muren, in de vierde maand van het volgende jaar. Vervolgens werd de maand daarna, de vijfde maand, de tempel platgebrand.

3

Vasten als uiting van rouw

Dat waren allemaal belangrijke momenten die lieten zien hoe Gods oordeel in fasen over hen was gekomen. Elk van die gebeurtenissen was iets om met rouw te herdenken. Vasten is in wezen hetzelfde als rouwen. Zo zien we dat misschien niet altijd. We zien vasten meestal als een onderdeel van bidden, nietwaar? Als we überhaupt aan vasten denken. Sommige christenen denken nooit aan vasten. Maar als ze eraan denken, zien ze het als iets wat met gebed samengaat.

> Waak en bid, opdat u niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.
>
> MATTHEÜS 26:41

Dat zei Jezus tegen Zijn discipelen. Hij zei ook tegen hen:

> Maar dit soort gaat niet uit dan door bidden en vasten.
>
> MATTHEÜS 17:21

In onze gedachten wordt vasten meestal in verband gebracht met misschien een versterking van het gebed. Maar in Bijbelse tijden werd vasten in verband gebracht met rouw.

Dat zien we bijvoorbeeld in Mattheüs hoofdstuk 9, waar de discipelen van Johannes de Doper regelmatig vastten. Ze vastten als vaste gewoonte, ongeveer zoals de Joden dat in Babylon in de tijd van Zacharia deden. In deze latere tijd, toen Jezus leefde, vastten de discipelen van Johannes de Doper en de discipelen van de Farizeeën twee keer per week, geen vier keer per jaar. Ze hadden hun vastenschema inmiddels uitgebreid tot twee keer per week. Je kunt je nauwelijks voorstellen dat ze letterlijk twee dagen per week rouwden. Het vasten was voor hen dus gewoon een godsdienstig ritueel geworden.

Maar Jezus zag vasten nog steeds als iets wat vooral paste bij gelegenheden waarop er gerouwd werd. In hoofdstuk 9 van Mattheüs staat in vers 14:

> Toen kwamen de discipelen van Johannes bij Hem en zeiden: Waarom vasten wij en de Farizeeën veel en vasten Uw discipelen niet?
>
> MATTHEÜS 9:14

Men dacht dat vasten iets was wat je geregeld hoorde te doen om te laten zien hoe godsdienstig je was. En om te laten zien dat je jezelf ongemak, honger oplegde, gewoon om een offer voor God te brengen of zoiets.

Jezus zei tegen hen:

> Jezus zei tegen hen: De bruiloftsgasten kunnen toch niet treuren zolang de Bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen dat de Bruidegom van hen weggenomen zal zijn, en dan zullen zij vasten.
>
> MATTHEÜS 9:15

Let erop dat Hij de woorden ‘rouwen’ en ‘vasten’ door elkaar gebruikte.

Waarom vasten Jouw leerlingen niet?

Want waarom zou iemand rouwen wanneer hij op een bruiloftsfeest is? Uiteindelijk zal het feest voorbij zijn, en dan zal er voor hen aanleiding zijn om te vasten, dat wil zeggen, om te rouwen.

Het is dus duidelijk dat Jezus vasten opvatte als iets wat met rouwen te maken had. Als er geen aanleiding is om te rouwen, is er geen aanleiding om te vasten. Jezus was niet iemand Die vaak vastte. Die ene keer dat Hij het deed, vastte Hij lang. Hij vastte veertig dagen aan het begin van Zijn bediening. Maar daarna vastten Jezus en Zijn discipelen kennelijk niet echt. Johannes de Doper deed dat wel, en zijn discipelen en andere godsdienstige mensen ook. Maar voor hen was het gewoon een ritueel op de kalender geworden.

'O, het is alweer dinsdag, vastendag.' Zoiets als de ramadan of een andere vastenperiode die op de kalender staat. 'Moet ik nu verdrietig worden omdat dit de dag is waarop ik verdrietig hoor te zijn? Eigenlijk voel ik me vandaag best goed, best gelukkig, maar ik moet een treurig gezicht zetten.' Denk eraan dat Jezus zei dat de Farizeeën en schriftgeleerden een treurig gezicht zetten wanneer ze vastten. Zo moest het lijken alsof ze rouwden en dergelijke, want in werkelijkheid deden ze dat niet.

4

Vastendagen als menselijke traditie

Dit idee van vasten gaat terug tot de Babylonische ballingschap. Daarvóór stonden er geen vaste vastendagen op de Joodse kalender, behalve Jom Kipoer. Er is in het Oude Testament maar één vasten dat God ooit heeft geboden. Dat was in het zestiende hoofdstuk van Leviticus, toen Hij sprak over de jaarlijkse herdenking van de Grote Verzoendag, Jom Kipoer. Het volk moest die dag vasten, en dat was de enige dag.

Maar Joden voegden traditionele gebruiken toe, net zoals de Farizeeën twee vastendagen per week hadden toegevoegd. Dat was uitsluitend een menselijke traditie. Nog voordat de Farizeeën er waren, in de tijd van Zacharia, hadden de Joden enkele vastendagen aan hun kalender toegevoegd. Ze hadden een vasten in de vierde maand,

een vasten in de vijfde maand, een vasten in de zevende maand en een vasten in de tiende maand. Elk daarvan hield verband met iets waarover te rouwen viel, iets verdrietigs uit hun verleden.

De vraag was hier of ze dat nog steeds moesten doen. Ze rouwden om de verwoesting van de tempel, maar de tempel was nu herbouwd. Ze rouwden om de verstrooiing van de inwoners van Jeruzalem, maar inmiddels was Jeruzalem weer bevolkt en hadden ze de stad weer opgebouwd. Met andere woorden, al die dingen waar we om rouwen, zijn er niet meer.

Dit riep vragen op onder de ballingen. ‘We rouwen nu al zeventig jaar, maar nu lijkt het erop dat de dingen waar we om rouwen niet eens meer werkelijkheid zijn. Is het nu dus tijd om daarmee op te houden?’ Natuurlijk moesten ze een woord van de Heere krijgen. Het interessante is dat de Heere hun nooit had gezegd om bij die gelegenheden te vasten of te rouwen. Het was geen gebod. Maar ze deden het al zo lang dat ze het als een plicht beschouwden. Daarom wilden ze het aan de priesters en de profeten in Jeruzalem vragen.

5

De vraag of het vasten moet doorgaan

Ze stuurden er daadwerkelijk iemand naartoe. Het kunnen mensen zijn geweest die ook een of ander geschenk hadden meegebracht, maar ze wilden deze vraag stellen. Er staat dus in hoofdstuk 7 van Zacharia:

> In het vierde jaar van koning Darius, op de vierde dag van de negende maand, Chisleu, kwam het woord van de Heere tot Zacharia. Men had Sarezer en Regem-Melech met zijn mannen naar het huis van God gestuurd om tot de Heere te bidden en de priesters in het huis van de Heere van de legermachten en de profeten te vragen: Moet ik in de vijfde maand treuren en vasten, zoals ik dat al zoveel jaren heb gedaan?
>
> ZACHARIA 7:1-3

Ze noemen hier alleen de vijfde maand, waarin een van de vier vastendagen viel. Wanneer Zacharia antwoordt, verwijst hij in vers 5 naar de vastendagen van de vijfde en de zevende maand. Hij noemt er dus twee. Maar later in zijn antwoord, in hoofdstuk 8, noemt hij ze alle vier. In Zacharia 8:19 zegt hij:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Het vasten in de vierde, het vasten in de vijfde, het vasten in de zevende en het vasten in de tiende maand, zal voor het huis van Juda worden tot vreugde, tot blijdschap en tot vreugdevolle feestdagen. Heb dan de waarheid en de vrede lief!
>
> ZACHARIA 8:19

Ze hadden al die vastendagen, maar ze vroegen naar de vastendag van de vijfde maand. Alle vastendagen waren van dezelfde aard. Dus als je met een ervan ophoudt, kun je net zo goed met allemaal ophouden. Als je met een ervan moet doorgaan, moet je met allemaal doorgaan, want ze hadden allemaal dezelfde betekenis. Dus ze zeiden:

> zeiden zij tegen de priesters die in het huis van de HEERE van de legermachten waren, en tegen de profeten: Moet ik in de vijfde maand blijven treuren en mij blijven afzonderen, zoals ik dit nu al zoveel jaren gedaan heb?
>
> ZACHARIA 7:3

De vijfde maand was natuurlijk de maand waarin de tempel was verbrand. En nu staat de tempel er, dus moeten we hier nog steeds over treuren?

> Het gebeurde in het vierde jaar van koning Darius, op de vierde van de negende maand, in de maand Chisleu, dat het woord van de HEERE tot Zacharia kwam. Toen men Sarezer en Regem-Melech met zijn mannen naar het huis van God had gestuurd om te trachten het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen,
>
> ZACHARIA 7:1-2

6

Vier profetieën als antwoord

Ik wil erop wijzen dat er in vers 4 staat:

> Toen kwam het woord van de HEERE van de legermachten tot mij:
>
> ZACHARIA 7:4

In vers 8 staat:

> Verder kwam het woord van de HEERE tot Zacharia:
>
> ZACHARIA 7:8

In hoofdstuk 8, vers 1, staat:

> Het woord van de HEERE van de legermachten kwam tot mij:
>
> ZACHARIA 8:1

Dan staat er in hoofdstuk 8, vers 18:

> Het woord van de HEERE van de legermachten kwam tot mij:
>
> ZACHARIA 8:18

Deze formulering, die in wezen identiek is, met alleen kleine verschillen in de bewoording, leidt vier verschillende profetieën in. Elk van deze profetieën is een antwoord op deze vraag, maar belicht een ander aspect van wat God hun over deze situatie wilde zeggen. Alle vier de profetieën die hier worden gegeven, komen voort uit deze vraag. En allemaal geven ze in zekere zin een deel van het antwoord.

Het is interessant dat er vier afzonderlijke profetieën zijn, die elk worden gemarkeerd door:

Het woord van de Heere kwam opnieuw tot mij.

Zo luidt de Engelse formulering die de spreker hier bespreekt. Ik weet niet of dat ‘opnieuw’ een paar minuten later was, later op dezelfde dag, of de volgende dag. We weten niet hoeveel tijd ertussen verstreek. Misschien gaf hij de eerste profetie op een bepaalde dag, en vertelde de HEERE hem de volgende dag nog wat meer dingen. Dus zocht hij hen op en vertelde dat. Ik weet echt niet waarom deze hele profetie van hoofdstuk 7 en 8 zo in vier afzonderlijke profetieën is verdeeld, maar dat had niet gehoeven. Het had één doorlopende profetie kunnen zijn. Ik constateer alleen dat dit in vier afzonderlijke antwoorden is verdeeld.

7

Vasten voor God of voor jezelf

Het eerste begint in vers 4 en zegt:

> Toen kwam het woord van de HEERE van de legermachten tot mij:
>
> ZACHARIA 7:4

God zegt: ‘Ging het om Mij, dat jullie vasten? Is dit iets waar Ik belang bij heb? Jullie vragen of Ik wil dat jullie het doen of niet? Ging het ooit om Mij? Of hadden jullie gewoon medelijden met jezelf? Hebben deze vastendagen op enige manier te maken met jullie aanbidding van Mij? En zo niet, waarom zou Ik Me er dan druk om maken of jullie het doen?’

Dus Hij zegt:

> Zeg tegen de hele bevolking van het land en tegen de priesters: Wanneer u deze zeventig jaar gevast en rouw bedreven hebt in de vijfde en in de zevende maand, hebt u dan werkelijk voor Mij gevast? Of als u at en als u dronk, was u het niet die at en was u het niet die dronk? Zijn dit niet de woorden die de HEERE liet prediken door de dienst van de vroegere profeten, toen Jeruzalem met zijn omliggende steden bewoond en gerust was, en het Zuiderland en het Laagland bewoond waren?
>
> ZACHARIA 7:5-7

Dat is het einde van het eerste antwoord. Dus als ze zeggen: ‘Moeten we hiervoor blijven vasten?’, zegt God: ‘Heb Ik hier eigenlijk ooit belang bij gehad? Is dit iets wat Mij aangaat? Ging het om Mij, of ging het om jullie? Of jullie nu vasten of eten, doen jullie het voor Mij? Doen jullie het voor jezelf?’

Hij zegt het niet met zoveel woorden, maar de strekking is beslist: ‘Hiermee herdenken jullie eigenlijk alleen maar iets wat jullie verdriet heeft gedaan, nietwaar? In plaats van te vasten hadden jullie acht moeten slaan op wat Ik jullie vroeg te doen. En dat is luisteren naar wat de vroegere profeten zeiden voordat het misging.’

Hij zegt: ‘In plaats van te treuren om wat er is gebeurd en te huilen over gedane zaken, moeten jullie je richten op wat jullie van meet af aan hadden moeten doen. Jullie hadden naar die vroegere profeten moeten luisteren. Dan zouden die dingen waar jullie nu om treuren, jullie nooit zijn overkomen.’

8

Het vasten dat God volgens Jesaja wil

Wat zeiden die vroegere profeten dan? Natuurlijk zeiden ze heel veel dingen, maar een van de vroegere profeten was Jesaja. Interessant genoeg sprak hij tot de Joden van zijn tijd die vastten en daar ook verkeerde ideeën over hadden. In Jesaja 58, vanaf vers

3, staat:

> terwijl zij zeggen: Waarom vasten wij, als U het toch niet ziet, waarom kwellen wij onze ziel, als U het toch niet weet? Zie, op uw vastendag zoekt u uw eigen wens, en beult u al uw arbeiders af.
>
> JESAJA 58:3

Dit is de klacht van Israël of Juda tegen God.

‘We hebben hier moeilijkheden, dus we vasten en roepen tot U, en U besteedt er geen aandacht aan. Waarom vasten we zonder dat U iets doet, God?’

Het antwoord dat God door Jesaja geeft, in Jesaja 58:4, luidt:

> Zie, u vast om te twisten en ruzie te maken en om goddeloos op de vuist te gaan. Vast niet zoals heden als u uw stem wilt laten horen in de hoogte. Zou dit het vasten zijn dat Ik verkies: dat de mens zich een dag lang verootmoedigt, dat hij zijn hoofd buigt als een riet en zich neerlegt in rouwgewaad en as? Noemt u dat vasten en een dag die de HEERE welgevallig is?
>
> JESAJA 58:4-5

Dan zegt Hij:

> Is dit niet het vasten dat Ik verkies: dat u de boeien van de goddeloosheid losmaakt, dat u de banden van het juk ontbindt, dat u de onderdrukten vrij laat heengaan en dat u elk juk breekt? Is het niet dit, dat u uw brood deelt met wie hongerlijdt, en de ellendige ontheemden een thuis biedt, dat, als u een naakte ziet, u hem kleedt, en dat u zich voor eigen vlees en bloed niet verbergt?
>
> JESAJA 58:6-7

Wat Hij hier zegt, is: ‘Jullie proberen bij God een goed blaadje te krijgen of God onder druk te zetten. Door te vasten proberen jullie Hem over te halen om te doen wat jullie willen. Maar heeft God jullie ooit gevraagd om zo te vasten? Doen jullie iets waar Hij om gevraagd heeft, of is dit jullie eigen idee van wat jullie willen doen?’

Hij zegt:

Is dat wat Ik heb gevraagd, dat je je hoofd buigt als een rietstengel en een juten doek op de grond uitspreidt en as op jezelf strooit?

‘Dit is wat jullie doen. Ik heb jullie niet geboden dat te doen. Waarom besteden jullie geen aandacht aan wat Ik belangrijk vind, in plaats van aan wat jullie willen doen? Wat Ik belangrijk vind, is dat jullie vasten van jullie slechte gedrag. Het kan Mij niet schelen of jullie vasten van voedsel of niet. Dit is waarvan Ik wil dat jullie vasten: houd op jullie slaven te onderdrukken. Houd op de armen te negeren. Het vasten dat Ik van jullie wil, is dat jullie de armen te eten geven. Niet dat jullie zelf geen voedsel eten, maar zouden jullie eens wat voedsel kunnen geven aan mensen die niets hebben?’

9

Rechtvaardig leven in plaats van zelfmedelijden

Met andere woorden, wat Hij zegt, is dat vasten als een soort verdienstelijke daad je bij God geen punten oplevert. Het kan Hem over het algemeen niet schelen of je eet of niet eet. Waar het Hem om gaat, is of je zondigt of niet zondigt. Of je je broeder goed of slecht behandelt. Of je rechtvaardig of onrechtvaardig handelt. Of je mensen onderdrukt, of juist mensen helpt die gebrek hebben en verdrukt worden.

Wat God heeft gezegd door deze vroegere profeten naar wie Zacharia verwijst, is dat vasten voor God eigenlijk helemaal geen prioriteit heeft. Dat heeft het nooit gehad en dat zal het ook nooit hebben. Vasten van het kwaad zou indruk maken. Dat is het vasten dat Hij heeft uitgekozen. Niet dat je vast van voedsel, maar dat je vast van verkeerde daden en je leven gaat beteren.

Het eerste deel van Zacharia's antwoord aan deze mensen is: 'Jullie hadden naar de vroegere profeten moeten luisteren. Zij hebben dit soort vragen beantwoord. Als jullie naar hen hadden geluisterd en hun hadden gehoorzaamd, zouden deze dingen waarover jullie treuren jullie nooit zijn overkomen.'

Toen zij profeteerden, waren Jeruzalem en de steden eromheen bewoond en welvarend. De Babyloniërs waren nog niet gekomen om iemand weg te voeren. En dat zouden ze ook niet hebben gedaan, want het is in zekere zin God Die Babylon ertoe heeft gebracht dit te doen. Waarover jullie treuren, is wat God jullie heeft aangedaan. In dat geval hebben jullie meer medelijden met jezelf dan dat jullie erkennen dat God rechtvaardig was toen Hij jullie strafte. Jullie hadden het allemaal kunnen voorkomen als jullie niet zo gericht waren geweest op zulke uiterlijke en onbelangrijke dingen als vasten. Als jullie meer belangstelling hadden gehad voor recht doen en gerechtigheid beoefenen en God in het algemeen gehoorzamen.

10

Vasten bij gebed en persoonlijk verdriet

Nu wil ik wel zeggen dat vasten niet helemaal onbelangrijk of waardeloos is. Jezus heeft duidelijk veertig dagen en veertig nachten gevast. Dat had een bepaald doel. Jezus heeft wel gezegd:

> Jezus zei tegen hen: De bruiloftsgasten kunnen toch niet treuren zolang de Bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen dat de Bruidegom van hen weggenomen zal zijn, en dan zullen zij vasten.
>
> MATTHEÜS 9:15

We komen in het Nieuwe Testament inderdaad mensen tegen die vasten. In Handelingen 13:

Voordat Barnabas en Saulus vanuit de gemeente in Antiochië werden uitgezonden, vastten de leiders van de gemeente en dienden zij de Heere.

Er zijn blijkbaar gelegenheden om te vasten, maar ritueel vasten als godsdienstige daad levert je bij God eigenlijk geen punten op. Het is niet een van de dingen die Hij heeft geboden. Er zijn ongetwijfeld momenten waarop vasten passend samengaat met je gebeden. Vooral, denk ik, als je bidt over iets wat je verdriet doet.

Vasten is eigenlijk nooit geboden, behalve op de Grote Verzoendag. Dan werd ongetwijfeld van de mensen verwacht dat ze over hun zonden treurden, en moesten ze vasten. Waarschijnlijk is het hele idee om ook bij andere gelegenheden te vasten oorspronkelijk hieruit voortgekomen: als je diep bedroefd bent, als je emotioneel helemaal van streek bent door het verlies van een dierbare of iets dergelijks — die is overleden — dan verlies je je eetlust. Je hebt gewoon geen zin om te eten. Vasten gaat op een natuurlijke en begrijpelijke manier samen met rouw.

Ik weet dat het voor mij traumatisch was toen mijn gezin uiteenviel. In één maand verloor ik 20 Engelse pond, en zoveel kon ik niet missen. Voordat ik die 20 pond verloor, woog ik toen al ongeveer 15 pond minder dan nu. Eigenlijk woog ik 25 pond minder voordat ik die 20 pond verloor. Een maand nadat het huwelijk was stukgelopen, woog ik 45 pond minder dan nu. Ik wist niet eens dat ik was afgevallen, totdat ik een maand later op de weegschaal ging staan en besefte: 'Wauw, ik ben in één maand 20 pond afgevallen.' Waarom? Ik was in de rouw. Ik was niet bewust aan het vasten. Ik wist niet eens dat ik afviel. Ik wist niet eens dat ik niet at. Ik had gewoon geen eetlust. Als je ooit door echt traumatisch verdriet bent gegaan, dan lijkt eten gewoon — wat kan het je schelen? Wie wil er dan eten?

Ik weet zeker dat daar het vasten als gebruik vandaan komt: als je diepbedroefd bent, staat eten je gewoon niet aan. Je denkt er niet aan. Je verdriet leidt je af van het eten, en daardoor zijn vasten en rouwen waarschijnlijk op een natuurlijke manier samengegaan, zonder dat het geboden was. Het was gewoon iets wat mensen begrepen. Je vast als je rouwt. Toen God hun opdroeg om op de Grote Verzoendag te vasten, was de gedachte ongetwijfeld dat je op die dag diepbedroefd moest zijn over je zonden. Zozeer dat je niet eens wilde eten.

11

Lege vastenrituelen en verborgen vroomheid

Maar als ze vastendagen gaan inplannen als een vaste religieuze gewoonte — en ook de kerk heeft in de geschiedenis vaste vastendagen gehad; de traditionele kerkelijke kalender kent ook bepaalde vastendagen — dan wordt het een lege religieuze aangelegenheid. Dat kan het in elk geval worden. Ik denk dat God meestal zegt: 'Goed, als je het wilt doen, doe het dan.' Maar ik denk niet dat Hij er veel aandacht aan besteedt, tenzij het werkelijk samengaat met geestelijke rouw en verdriet over iets, waarbij je je hart uitstort over datgene waarvoor je bidt. Als het alleen maar is: 'Ik ga bidden en ik ga maaltijden overslaan, zodat God meer aandacht aan mij moet besteden', dan probeer je God eigenlijk te manipuleren. Hij zou eerder gehoor aan je geven als je rechtvaardig leeft dan als je maaltijden overslaat, wat op zichzelf niet bijzonder veel meer of minder rechtvaardig is.

De Farizeeën sloegen twee dagen per week maaltijden over, maar Jezus was niet in het minst onder de indruk van hun geestelijkheid. Hij verwachtte wel dat Zijn discipelen van tijd tot tijd zouden vasten. Hij zei niet hoe vaak of bij welke gelegenheden. Maar in de Bergrede, in Mattheüs 6, zei Jezus tegen hen:

> Wanneer jullie vasten, wees dan niet als de huichelaars, die hun gezicht vertrekken en somber kijken, zodat iedereen weet dat ze vasten.
>
> MATTHEÜS 6:16

Als je vast, probeer dat dan voor jezelf te houden. Verzorg jezelf zoals gewoonlijk. Zet geen somber gezicht op. Laat anderen niet merken dat je vast.

De gedachte is dat je, als je dit werkelijk in zekere zin voor de Heere doet, niet aan alle anderen hoeft rond te bazuinen dat je het doet, alsof je wilt laten zien hoe geestelijk je bent.

Zo waren ook deze mensen aan het vasten, maar God zegt: ‘Ik denk niet dat dit voor Mij wordt gedaan. Ik denk dat jullie alleen maar terugdenken aan jullie verdriet omdat jullie, eerlijk gezegd, een rechtvaardige straf voor jullie slechtheid hebben ondergaan. Waarom zouden jullie daarover vasten? Waarom houden jullie niet gewoon voor ogen wat jullie in de eerste plaats hadden moeten doen, en proberen jullie te voorkomen dat jullie opnieuw dezelfde fouten maken?’

12

Recht en zorg voor kwetsbare mensen

Dan staat er in de tweede profetie die hiermee verband houdt, in vers 8:

> Verder kwam het woord van de HEERE tot Zacharia: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Vel een betrouwbaar oordeel, bewijs goedertierenheid en barmhartigheid, eenieder aan zijn naaste. Onderdruk weduwe noch wees, vreemdeling noch arme. Bedenk in uw hart geen kwaad tegen elkaar.
>
> ZACHARIA 7:8-10

Dit is bijna een samenvatting van wat de vroegere profeten hadden gezegd. Voor het geval je wilt weten hoe God wil dat je reageert op deze ramp die heeft plaatsgevonden: waarom doe je niet gewoon dit, in plaats van te vasten en te rouwen over je lijden? Ga doen wat het probleem in de eerste plaats zou hebben voorkomen. Misschien kun je voorkomen dat het de volgende keer weer gebeurt.

Weduwen en wezen waren over het algemeen de armste of de kwetsbaarste mensen in de samenleving. Ze stonden erg machteloos doordat vrouwen in die cultuur niet veel macht hadden. Die was heel sterk patriarchaal. Een vrouw die geen man had om voor haar op te komen of haar te beschermen, kon dus gemakkelijk onder de voet worden gelopen. Haar rechten konden worden vertrapt. Meestal had ze niet veel geld. Zij was niet de kostwinner van het gezin. Als haar man gestorven was, betekende dat meestal financieel weinig goeds voor haar. Het waren dus kwetsbare, arme mensen, meestal weduwen en wezen. Daarom worden ze zo vaak genoemd in het Oude Testament, en zelfs in het Nieuwe, als degenen die bescherming behoren te krijgen. Bescherming van de samenleving, en vooral van de rechtbanken. Die mochten niet toelaten dat mensen met geld, die de rechters konden omkopen, bezittingen van weduwen en dergelijke stalen.

Denk eraan dat Jezus in Mattheüs 23 de Farizeeën als huichelaars terechtwees, want Hij zei:

> Jullie spreken lange gebeden uit, maar ondertussen beroven jullie weduwen van hun bezit.
>
> MATTHEÜS 23:14

In feite beroven jullie weduwen. Er moet een of andere juridische mogelijkheid zijn geweest waarmee ze via de rechtbanken geld of bezittingen of wat dan ook konden afnemen van weduwen en andere kwetsbare mensen. Jakobus zei:

> De zuivere en onbevlekte godsdienst voor God en de Vader is dit: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld.
>
> JAKOBUS 1:27

Het is bijna een cliché bij de profeten van het Oude Testament. Het gaat hun zozeer aan het hart, ze herhalen het zo vaak.

Dat zou een goede manier van vasten zijn: je onthouden van al dit verkeerde gedrag.

13

Niet luisteren naar God en te laat roepen

> Maar zij weigerden er acht op te slaan, zij zetten hun schouder er dwars tegenin en stopten hun oren toe om niet te hoeven luisteren.
>
> ZACHARIA 7:11

Ik geloof dat Zacharia, of God, deze generatie met dat woord ‘zij’ aan de vorige generatie herinnert. Die had deze dingen van de vroegere profeten te horen gekregen, maar weigerde te luisteren. Daarom gebeurden die slechte dingen. Hier wordt ons niet verteld dat de toehoorders van Zacharia weigerden naar hem te luisteren. Dat is

namelijk niet het geval. De toehoorders van Zacharia reageerden, nogal ongebruikelijk, juist wel op de goede manier op de profeten. Dus hier zegt hij in feite: dit is wat jullie voorouders van de vroegere profeten te horen kregen, maar zij, dat wil zeggen jullie voorouders, weigerden te luisteren.

> Zij maakten hun hart als diamant, om maar niet te hoeven luisteren naar de wet en de woorden die de HEERE van de legermachten door Zijn Geest gezonden had, door de dienst van de vroegere profeten. Daardoor is grote verbolgenheid bij de HEERE van de legermachten ontstaan. Daarom is het gebeurd zoals Hij geroepen had maar waarnaar zij niet geluisterd hadden, evenzo riepen zij maar luisterde Ik niet, zegt de HEERE van de legermachten.
>
> ZACHARIA 7:12-13

Dat beeld van een hart als diamant wijst op hun hardheid.

Blijkbaar riepen mensen soms tot God om hulp. We weten niet wanneer dit gebeurde, maar het moet zijn geweest toen de problemen kwamen en Babylon de stad belegerde. Hij zei gewoon: ‘Nee, voor Mij is het afgelopen. Ik luister niet meer naar jullie. Jullie hebben niet naar Mij geluisterd toen jullie de kans hadden. Ik luister niet naar jullie. Jullie krijgen geen nieuwe kans.’

Ik heb nergens in het Oude Testament gelezen dat de mensen tijdens de belegering daadwerkelijk tot God riepen. We lezen over Jeremia, die die tijd meemaakte, maar zijn verhaal speelt zich meestal af in de gevangenis in de stad. Tijdens de belegering werd hij een groot deel van de tijd in de gevangenis vastgehouden. We weten niet hoeveel mensen tijdens de belegering daadwerkelijk tot God riepen, maar blijkbaar deden sommigen dat wel. Maar het was te laat. Ze hadden eerder met hun gedrag moeten roepen, maar nu was het tijd dat de stad werd verwoest, en er werd niet naar hun geroep geluisterd.

Dat is eigenlijk wat Spreuken hoofdstuk 1 zegt. De wijsheid waarschuwt de dwazen voor precies datzelfde: als ze niet naar de wijsheid willen luisteren, dan zal de wijsheid niet naar hen luisteren wanneer ze roepen. In vers 28 van Spreuken 1 staat:

> Dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden. Zij zullen mij ernstig zoeken, maar zullen Mij niet vinden, omdat zij de kennis hebben gehaat en de vreze des HEEREN niet hebben verkozen. Zij hebben Mijn raad niet gewild, al Mijn bestraffingen hebben zij verworpen.
>
> SPREUKEN 1:28-30

Dus je blijft God lang genoeg negeren, je veracht wat God te zeggen heeft en je denkt dat je ermee wegkomt. Uiteindelijk, wanneer de crisis komt, zeg je: 'O, nu is het tijd om me tot God te keren.' Dan merk je dat God niet naar je luistert. De wijsheid is er niet wanneer je haar steeds hebt afgewezen. En wanneer je besluit dat je haar nodig hebt, komt soms het punt waarop het te laat is.

14

Uitgestelde bekering verhardt het hart

Veel mensen denken dat ze zich op hun sterfbed kunnen bekeren. En bekering op het sterfbed is inderdaad iets wat voorkomt en werkelijk Bijbels is. We zien het bij de misdadiger aan het kruis. Daar heb je een man die zich letterlijk op zijn sterfbed bekeerde. Het was geen erg comfortabel bed, maar hij zou misschien een paar uur later sterven, en hij bekeerde zich en werd behouden. Dus we weten dat God mensen zal behouden die zich op hun sterfbed oprecht bekeren.

Het probleem is dat mensen daar soms op rekenen wanneer ze dat beseffen. Ze zeggen: 'Nou, ik ga gewoon leven, de bloemetjes buitenzetten en doen wat ik wil. En wanneer ik dan op het punt sta te sterven, zal ik me tot God keren.' Maar je zult vaak merken dat mensen die dachten dat ze zich op hun sterfbed tot God zouden keren, dat niet doen en niet kunnen. En soms proberen ze het en merken ze dat God niet voor hen beschikbaar is.

Er zijn daadwerkelijk onderzoeken gedaan waarbij mensen van artsen te horen kregen dat ze zouden sterven, en er werd ook echt verwacht dat ze zouden sterven. En ze lieten hun priester komen, of ze lieten hun voorganger komen, of ze riepen en bekeerden zich en baden en probeerden Christus te aanvaarden en probeerden zich voor te bereiden op de dood. En in de onderzochte gevallen stierven veel van deze mensen uiteindelijk toch niet. Ze deden hun best om God te vinden toen ze zeker wisten dat ze zouden sterven, maar ze herstelden onverwachts.

En wat denk je? Ze volgden God helemaal niet. Het is duidelijk dat ze Hem niet hadden gevonden. Ze riepen tot Hem toen ze letterlijk dachten dat ze zouden sterven. Ze waren zo oprecht als ze maar konden zijn. Ze deden hun uiterste best om God op het laatste moment te vinden. Maar Hij was niet beschikbaar, en ze vonden Hem niet. En dus leefden ze, toen ze hersteld waren, als mensen zonder God. Ze hadden Hem niet. En later zijn ze ongetwijfeld zonder God gestorven.

Maar daar gaat het nu juist om. Als je zo op God denkt te kunnen rekenen en zegt: 'Nou, ik kan God zo lang negeren. Wanneer ik echt het gevoel begin te krijgen dat de dood misschien dichtbij is, misschien wanneer de trein op de auto afkomt en we op het spoor staan met een afgeslagen motor, of wanneer ik echt oud word, misschien zal ik me dan tot God keren.' Maar wat dat betekent, telkens wanneer iemand zo redeneert, is dat hij zegt: 'Ik weet dat ik me moet bekeren, maar ik ga het uitstellen.' Ik had op school een vriend die zei: 'Ik zal me gewoon tot Christus keren wanneer ik Hem op de wolken zie komen. Dan zal ik zeggen: "Ik bekeer me. Ik bekeer me."' Wanneer je dat doet, zeg je eigenlijk: 'Ik weet dat ik me moet bekeren, maar ik ga het uitstellen. Ik wil me nu niet bekeren, dus ik ga niet doen wat ik weet dat ik moet doen.'

Er kunnen mensen zijn die pas heel laat in hun leven over God horen, en van wie het hart niet tegenover Hem verhard is. Zij kunnen op hun sterfbed tot echte bekering komen. Maar wanneer iemand zijn hele leven al van God heeft geweten en heeft gezegd: 'Ik ga me later bekeren, later, later, later', dan verhardt dat uitstellen van bekering het hart, omdat je daarmee bewust nee zegt tegen God. Je kunt niet voortdurend nee blijven zeggen tegen God zonder dat je hart verhardt. Als je hart eenmaal tot een bepaald punt verhard is, is het te hard. Wanneer je dan wanhopig tot

God roept, ontdek je misschien: ‘Eigenlijk heb ik toch geen hart voor echte bekering. Ik dacht dat ik dat wel zou hebben, maar ik ben eigenlijk nogal afgestompt geraakt. Ik kan de juiste woorden zeggen, maar ze komen niet meer uit mijn hart.’

En zo was het ook met de Joden, toen ze de profeten keer op keer op keer negeerden. Toen de Babyloniërs hun stad belegerden, riepen sommigen van hen tot God. Hij zegt:

Maar toen wilde Ik niet naar hen luisteren. Zij hadden eerder niet naar Mij geluisterd. Het was te laat voor hen. Toen luisterde Ik niet naar hen.

15

Verdriet over straf is nog geen bekering

Vers 14:

> Ik heb hen echter met een storm weggeblazen naar alle heidenvolken, die zij niet kenden. Het land werd achter hen verwoest, zodat niemand erdoorheen kon trekken of ernaar terugkeren. Zo maakten zij van het begerenswaardige land een woestenij.
>
> ZACHARIA 7:14

Dit is het einde van de tweede van de vier profetieën hier. Hij herinnert hen eraan wat de vroegere profeten hadden gezegd en hoe het volk niet had geluisterd, en dat God hen daarom had verstrooid. Het punt dat hij hier maakt, is ongetwijfeld dat datgene waarover je rouwt, namelijk dat God toeliet dat je door de Babyloniërs werd overwonnen en naar de vier windstreken werd verstrooid, iets is wat God heeft gedaan. Hij deed het met opzet. Hij deed het omdat je het verdiende. Op het allerlaatste moment wilde je niet dat Hij dat deed, maar Hij deed het omdat dat voor Hem het juiste was om te doen. Je zou moeten rouwen over wat je zelf hebt gedaan. Als je dan toch gaat rouwen en vasten, waarom rouw je dan niet over je zonden, in plaats van over wat je vanwege je zonden is overkomen?

Dat is natuurlijk wat ontzettend veel mensen doen. Heel veel mensen hebben er heel, heel veel spijt van dat ze misdaden hebben gepleegd zodra ze in de gevangenis zitten. Daarvóór hadden ze er niet zoveel spijt van, maar nu ze in de gevangenis zitten, hebben ze er echt spijt van. Maar natuurlijk hebben ze er eigenlijk spijt van dat ze gepakt zijn, en daar gaat het om. Ze rouwen niet echt over hun zonde; ze rouwen over de gevolgen van hun zonde. Dat is geen bekering. Dat is oppervlakkig. De Joden die vastten en rouwden over deze rampen die hun waren overkomen, rouwden eigenlijk niet over hun zonden. Ze rouwden over de gevolgen die over hen waren gekomen.

16

God keert terug om Jeruzalem te herstellen

Hoofdstuk 8:

> Het woord van de HEERE van de legermachten kwam tot mij:
>
> ZACHARIA 8:1

Dit is het derde deel van het antwoord, dat luidt:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Ik heb Mij met grote naijver voor Sion ingezet, ja, met grote grimmigheid heb Ik Mij voor haar ingezet. Zo zegt de HEERE: Ik ben naar Sion teruggekeerd en Ik zal midden in Jeruzalem wonen. Jeruzalem zal ‘stad van de waarheid’ genoemd worden, de berg van de HEERE van de legermachten ‘de heilige berg’.
>
> ZACHARIA 8:2-3

Nu wil ik erop wijzen dat deze twee uitspraken in vers 2 en 3 een herhaling zijn van de oorspronkelijke woorden die God in hoofdstuk 1 sprak. Niet woordelijk, maar in wezen hetzelfde. Midden in het eerste visioen dat Zacharia zag, sprak de Engel van de HEERE, in hoofdstuk 1, vers 14:

> De Engel Die met mij sprak, zei tegen mij: Predik: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Met grote na-ijver zet Ik Mij in voor Jeruzalem en voor Sion.
>
> ZACHARIA 1:14

Dat is in wezen wat we zojuist hebben gelezen.

> Maar Ik ben zeer toornig op die zorgeloze heidenvolken. Ík was een weinig toornig, maar zíj hebben geholpen het erger te maken.
>
> ZACHARIA 1:15

Dan zegt Hij in vers 16:

> Daarom, zo zegt de HEERE: Ik ben naar Jeruzalem teruggekeerd met barmhartigheid; Mijn huis zal erin herbouwd worden, spreekt de HEERE van de legermachten, en het meetlint zal over Jeruzalem uitgespannen worden.
>
> ZACHARIA 1:16

enzovoort.

Diezelfde boodschap staat hier in vers 3: God keert terug naar Sion.

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Ik heb Mij met grote naijver voor Sion ingezet, ja, met grote grimmigheid heb Ik Mij voor haar ingezet. Zo zegt de HEERE: Ik ben naar Sion teruggekeerd en Ik zal midden in Jeruzalem wonen. Jeruzalem zal 'stad van de waarheid' genoemd worden, de berg van de HEERE van de legermachten 'de heilige berg'.
>
> ZACHARIA 8:2-3

Het is dezelfde boodschap uit hoofdstuk 1, opnieuw uitgesproken. Misschien is dit voor een nieuwe groep, want toen hij het in hoofdstuk 1 zei, waren deze ballingen die hier de vraag stellen er misschien niet bij. En dus zegt hij: 'Dit is de boodschap die God ons in onze tijd heeft gegeven. Jeruzalem wordt hersteld. God doet dat graag. God herstelt vol ijver wat afgebroken was.'

17

Gods komen als beeld van Zijn handelen

Dit roept natuurlijk ernstige vragen op. Waarom zou je blijven rouwen over wat niet langer zo is? God heeft Jeruzalem geoordeeld, maar nu zet Hij Zich vol ijver in om het te herbouwen. Hij keert ernaar terug. Let op de beeldspraak:

Ik kom terug, of:

Ik ben terug.

Eerder in Zacharia zei Hij:

Ik ben terug in Sion.

Dit gaat niet over de wederkomst van Christus of de eerste komst van Christus. Dat God terugkeert of komt, zijn beelden die in de Schrift worden gebruikt voor Gods handelen: in dit geval ten gunste van mensen, of in andere gevallen om te oordelen.

Dus in hoofdstuk 1, vers 16, zegt Hij:

> Daarom, zo zegt de HEERE: Ik ben naar Jeruzalem teruggekeerd met barmhartigheid; Mijn huis zal erin herbouwd worden, spreekt de HEERE van de legermachten, en het meetlint zal over Jeruzalem uitgespannen worden.
>
> ZACHARIA 1:16

De Engelse formulering die ik hier aanhaal, luidt 'Ik keer terug naar Jeruzalem', in de tegenwoordige tijd. De HSV geeft dit weer als 'Ik ben naar Jeruzalem teruggekeerd'. Verderop, ik moet zeggen dat ik niet meer weet waar het staat, ik denk dat het misschien verderop in hoofdstuk 4 was of ergens anders, zei Hij:

Ik ben terug in Jeruzalem.

En hier zegt Hij:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Ik heb Mij met grote naijver voor Sion ingezet, ja, met grote grimmigheid heb Ik Mij voor haar ingezet. Zo zegt de HEERE: Ik ben naar Sion teruggekeerd en Ik zal midden in Jeruzalem wonen. Jeruzalem zal 'stad van de waarheid' genoemd worden, de berg van de HEERE van de legermachten 'de heilige berg'.
>
> ZACHARIA 8:2-3

God is op dat moment actief voor hen aan het handelen, en dit verwijst ernaar dat Hij verschijnt.

Ik ben terug. Ik ben er weer.

Verschijnen betekent hier dat Hij door Zijn handelen aanwezig is, niet zichtbaar.

Dit is belangrijk, omdat dezelfde soort taal op andere plaatsen gebruikt kan worden waar men ten onrechte denkt dat het over Zijn daadwerkelijke verschijning gaat, de wederkomst of zoiets. Bijvoorbeeld later, in hoofdstuk 14 van Zacharia, een gedeelte

waarvan veel mensen aannemen dat het over de wederkomst gaat. Daar staat in Zacharia 14:3:

> Dan zal de HEERE uittrekken en tegen die heidenvolken strijden, zoals de dag dat Hij streed, op de dag van de strijd.
>
> ZACHARIA 14:3

Hij zegt in vers 4:

> Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de ene helft van de berg naar het noorden zal wijken en de andere helft ervan naar het zuiden.
>
> ZACHARIA 14:4

Veel mensen denken dat dit gaat over Jezus Die op dat moment lichamelijk komt en terugkeert, maar in werkelijkheid gaat dit over God Die handelt. Het is niet zo dat Hij daadwerkelijk van de ene plaats naar de andere is gegaan, of dichterbij is gekomen dan Hij daarvoor was. Zijn daden, Zijn handelen tegenover hen, worden beschreven als Zijn komen en het doen van deze dingen. Het is gewoon beeldspraak, die heel gebruikelijk is in de Bijbel.

18

De nadruk op God als spreker

Deze profetie in hoofdstuk 8, vers 1 tot en met 17, bestaat uit verschillende korte godsspraken van één of twee verzen. Er staat vaak: ‘Zo zegt de HEERE van de legermachten.’

In vers 2 staat:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Ik heb Mij met grote naijver voor Sion ingezet, ja, met grote grimmigheid heb Ik Mij voor haar ingezet.
>
> ZACHARIA 8:2

In vers 3, vers 4:

Dit zegt de Heer van de hemelse legers.

Vers 6:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Al zou het in die dagen wonderlijk zijn in de ogen van het overblijfsel van dit volk, zou het ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekt de HEERE van de legermachten.
>
> ZACHARIA 8:6

Vers 7:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Zie, Ik ga Mijn volk verlossen uit het land waar de zon opkomt en uit het land waar de zon ondergaat.
>
> ZACHARIA 8:7

Vers 9:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Grijp moed, u die in deze dagen deze woorden gehoord hebt uit de mond van de profeten die er waren op de dag waarop het huis van de HEERE van de legermachten gegrondvest werd om de tempel te herbouwen.
>
> ZACHARIA 8:9

En vers 14:

> Want zo zegt de HEERE van de legermachten: Zoals Ik Mij had voorgenomen u kwaad te doen, toen uw vaderen Mij zeer toornig maakten, zegt de HEERE van de legermachten, en Ik er geen berouw over gekregen heb,
>
> ZACHARIA 8:14

We hebben dus al die keren dat hij herhaalt: ‘Hier spreekt de HEERE, hier spreekt de HEERE, hier spreekt de HEERE.’ Er ligt bijna evenveel nadruk op het feit dat de HEERE Degene is Die spreekt als op de inhoud van wat Hij zegt. Dit is het Woord van God. Dit is wat de HEERE van de legermachten zegt. Hij had het gewoon aan het begin kunnen zeggen en dan het hele hoofdstuk kunnen geven: ‘Dit is wat de HEERE van de legermachten zegt.’ Maar hij blijft herhalen: ‘Zo zegt de HEERE van de legermachten, zo zegt de HEERE.’

Zo wordt dus onderstreept dat dit van God komt; dit is Gods Woord. Hij had het met minder nadruk kunnen zeggen, maar hij wil dat duidelijk maken. Dit is niets minder dan het Woord van God voor je.

19

Jeruzalem als stad van waarheid en vrede

Veel van de inhoud is niet echt zo oorspronkelijk, want sommige van die dingen had hij al in vers 2 en in vers 3 gezegd. In wezen herhaalt hij dingen die hij eerder in hoofdstuk 1 heeft gezegd. Maar in het laatste deel van vers 3 zegt hij wel:

> Zo zegt de HEERE: Ik ben naar Sion teruggekeerd en Ik zal midden in Jeruzalem wonen. Jeruzalem zal ‘stad van de waarheid’ genoemd worden, de berg van de HEERE van de legermachten ‘de heilige berg’.
>
> ZACHARIA 8:3

Dit zou kunnen verwijzen naar het feit dat het Jeruzalem dat ze op dat moment bouwden, in moreel opzicht beter zou worden dan het vroegere Jeruzalem. Maar het is ook heel goed mogelijk dat dit vooruitwijst naar het nieuwe Jeruzalem, of de gemeente. Het geestelijke Jeruzalem zou de stad van de waarheid zijn. Christus is de waarheid, en het geestelijke Jeruzalem bestaat zeker uit degenen die verbonden zijn met Christus, Die de waarheid is, en die toegewijd zijn aan de waarheid.

Er zijn niet erg veel momenten geweest waarop dit een beschrijving van Jeruzalem als fysieke stad kon zijn. Er waren wel enkele momenten. Ezra en Nehemia, die later naar diezelfde ballingen kwamen en hen enigszins in het gareel brachten, zorgden ervoor dat het er in geestelijk opzicht in Jeruzalem wat beter voorstond, een tijdlang. Maar ze kwamen vaak en ontdekten dat het volk op allerlei manieren compromissen had gesloten, door met heidenen te trouwen. In één geval hadden ze hun slaven vrijgelaten en hen vervolgens weer in slavernij gebracht. Dit was in hetzelfde Jeruzalem dat herbouwd werd. Dit was in de gemeenschap van de teruggekeerde ballingen. Dus ik weet niet wanneer de stad Jeruzalem de stad van de waarheid genoemd zou worden, behalve nu het het geestelijke Jeruzalem is, de gemeente.

Vers 4:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Er zullen weer oude mannen en oude vrouwen zitten op de pleinen van Jeruzalem, ieder met zijn stok in zijn hand vanwege de hoge leeftijd. De pleinen van de stad zullen vol worden met jongens en meisjes die spelen op haar pleinen.
>
> ZACHARIA 8:4-5

Dit is dus een beeld van een vreedzame situatie, anders dan in de tijd dat de vijanden hen van alle kanten bedreigden. Toen zag je geen mensen rustig op hun veranda in hun schommelstoel zitten, de oude mensen die naar de kleine kinderen keken die op straat speelden. Dit is bedoeld als een beeld van idyllische, vreedzame veiligheid. Dat was iets wat het volk Israël maar weinig had gekend vanwege hun zonden en vanwege de vijanden die hen van God hadden mogen teisteren.

20

Gods volk uit oost en west bijeenbrengen

Vers 6:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Al zou het in die dagen wonderlijk zijn in de ogen van het overblijfsel van dit volk, zou het ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekt de HEERE van de legermachten.
>
> ZACHARIA 8:6

Iemand zou kunnen zeggen dat dit gaat over nog meer van die ballingen die terugkomen. Oorspronkelijk kwamen er maar vijftigduizend terug. Later kwamen er nog meer terug met Ezra, en nog meer met Nehemia. Misschien heeft Hij het, wanneer Hij zegt:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Al zou het in die dagen wonderlijk zijn in de ogen van het overblijfsel van dit volk, zou het ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekt de HEERE van de legermachten. Zo zegt de HEERE van de legermachten: Zie, Ik ga Mijn volk verlossen uit het land waar de zon opkomt en uit het land waar de zon ondergaat. Ik zal hen hierheen brengen, zij zullen midden in Jeruzalem wonen. Zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ík zal hun tot een God zijn, in waarheid en in gerechtigheid.
>
> ZACHARIA 8:6-8

over nog meer ballingen die naar Jeruzalem terugkomen. Maar het is niet waarschijnlijk dat dit zo is, want het westen en het oosten zijn niet de gebieden waarheen ze verstrooid waren. In hoofdstuk 2, vers 6, is duidelijk dat Hij de Babylonische ballingen opriep om uit het noorden terug te komen. In Zacharia 2:6 riep Hij degenen in Babylon op om uit het land in het noorden terug te keren. Het land in het noorden, zo noemde Hij Babylon. Maar hier gaat het om het land in het westen en het land in het oosten.

Wat ligt er ten westen van Israël? De Middellandse Zee en de gebieden daarachter. Natuurlijk liggen daar Cyprus en Kreta, maar als je verder naar het westen gaat, kom je bij Griekenland, Italië, Spanje. Als je ver genoeg gaat, kom je bij Noord-Amerika. Het westen is niet waarheen mensen verbannen waren. En hoewel Babylon en Perzië inderdaad ten oosten van Jeruzalem lagen, spraken ze daar niet zo over. Ze spraken daarover als het land in het noorden. Dit gaat niet over de ballingen die uit Babylon terugkomen. Het taalgebruik sluit daar wel bij aan, maar in werkelijkheid kijkt het vooruit naar mensen die, zoals Jezus zei, uit het oosten en het westen komen.

Toen de hoofdman over honderd, die geen Jood was, tegen Jezus zei:

> De hoofdman antwoordde en zei: Heere, ik ben het niet waard dat U onder mijn dak komt; maar spreek slechts een woord, en mijn knecht zal genezen zijn.
>
> MATTHEÜS 8:8

verwonderde Jezus Zich en zei:

> Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich, en zei tegen hen die Hem volgden: Voorwaar, Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden. Maar Ik zeg u dat er velen zullen komen van oost en west en zij zullen aan tafel gaan met Abraham, Izak en Jakob in het Koninkrijk der hemelen, en de kinderen van het Koninkrijk zullen buitengeworpen worden in de buitenste duisternis; daar zal gejammer zijn en tandengeknars.
>
> MATTHEÜS 8:10-12

Jezus zei dat in het achtste hoofdstuk van Mattheüs. Het punt was dit: deze heidense hoofdman over honderd heeft meer geloof getoond dan wie dan ook in Israël. Hij zei:

> In heel Israël heb Ik zo'n geloof niet gezien.
>
> MATTHEÜS 8:10

Dan zegt Hij: als je erover nadenkt, zullen er heel wat mensen zoals hij komen, die geen Israëlieten zijn, uit het oosten en het westen. Zij zullen in het Koninkrijk van God zijn, terwijl de natuurlijke kinderen van het Koninkrijk, de Joden, daar niet zullen zijn. Er zullen heel wat heidenen in het Koninkrijk zijn en heel wat Joden niet. Dat is wat Jezus zegt. Hij spreekt over de heidenen die komen als mensen die uit het oosten en het westen komen. En dat is eigenlijk wat hier wordt voorzegd.

Hij zegt:

Kijk, Ik zal Mijn volk redden uit het land in het oosten en uit het land in het westen.

Eigenlijk staat in het Hebreeuws niet het woord ‘oosten’, maar ‘het opgaan van de zon’, en ‘westen’ is ‘het ondergaan van de zon’. Als je het Oude Testament leest, is dat de uitdrukking die de Hebreeën gebruikten om over het oosten te spreken: het werd het opgaan van de zon genoemd. Het westen wordt het ondergaan van de zon genoemd. Maar wanneer ze over het opgaan van de zon spreken, hebben ze het niet over de ochtend. Ze hebben het over het oosten. Wij denken bij het opgaan van de zon aan de ochtend. Zij denken daarbij aan de windrichting.

Wanneer er, zoals ik hier zeg, in Maleachi staat — de aangehaalde woorden staan in Psalm 113:3; vergelijk ook Maleachi 1:11 —:

> Vanwaar de zon opkomt tot waar hij ondergaat, zij de Naam van de HEERE geprezen.
>
> PSALMEN 113:3

spreken christenen daar vaak over alsof het betekent dat God van de ochtend tot de avond geprezen zal worden. Nee, het betekent van het oosten, het opgaan van de zon, tot het ondergaan van de zon, dat is het westen. Over de hele wereld zullen de heidenen aanbidders zijn van de God van Israël, van de God van de Joden. Oost en west.

En er staat:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Al zou het in die dagen wonderlijk zijn in de ogen van het overblijfsel van dit volk, zou het ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekt de HEERE van de legermachten. Zo zegt de HEERE van de legermachten: Zie, Ik ga Mijn volk verlossen uit het land waar de zon opkomt en uit het land waar de zon ondergaat. Ik zal hen hierheen brengen, zij zullen midden in Jeruzalem wonen. Zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ík zal hun tot een God zijn, in waarheid en in gerechtigheid.
>
> ZACHARIA 8:6-8

Dat zou het geestelijke Jeruzalem zijn, de gemeente.

21

Moed en nieuwe zegen voor het overblijfsel

Vers 9:

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Grijp moed, u die in deze dagen deze woorden gehoord hebt uit de mond van de profeten die er waren op de dag waarop het huis van de HEERE van de legermachten gegrondvest werd om de tempel te herbouwen.
>
> ZACHARIA 8:9

Dat zouden Haggaï en Zacharia zijn, de profeten, niet de vroegere profeten. We hebben het nu over deze dagen. Degenen die in die dagen leefden, luisterden niet naar de vroegere profeten. Maar jullie die nu de woorden van de profeten horen, luister naar wat zij zeggen. Zij waren erbij op de dag dat de fundering werd gelegd.

Dat waren Haggaï en Zacharia. Zij profeteerden in de tijd dat het fundament van de nieuwe tempel werd gelegd. Toen begonnen zij hun bediening.

> Vóór die dagen was er immers geen loon voor de mensen, en was er geen loon voor het vee. Voor wie uittrok en wie binnenkwam, was er geen vrede, vanwege de tegenstander, want Ik zette alle mensen tegen elkaar op.
>
> ZACHARIA 8:10

Dit is voordat Haggaï en Zacharia begonnen te profeteren. Voordat het fundament van de tempel werd gelegd, heerste er economische nood onder het volk en was er onderlinge strijd.

> Maar nu zal Ik voor het overblijfsel van dit volk niet meer zijn zoals in de vorige dagen, spreekt de HEERE van de legermachten. Want het zaad zal voorspoedig zijn, de wijnstok zal zijn vrucht geven, het land zal zijn opbrengst geven, de hemel zal zijn dauw geven. Ik zal het overblijfsel van dit volk dit alles in erfelijk bezit doen nemen. Het zal gebeuren, zoals u, huis van Juda en huis van Israël, een vloek onder de heidenvolken geweest bent, zo zal Ik u verlossen en zult u een zegen worden. Wees niet bevreesd, grijp moed.
>
> ZACHARIA 8:11-13

Dit gedeelte begint in vers 9 met:

Hou vol.

En het eindigt in vers 13 met:

> Wees niet bevreesd, grijp moed.
>
> ZACHARIA 8:13

Hij zegt eigenlijk: “Het ging een paar jaar geleden niet zo goed, hè? Maar kijk, alles begint nu te veranderen. God gaat jullie regen geven. Er zullen vruchten aan de bomen hangen. Het wordt nu een andere wereld. Jullie krijgen een stad waar mensen oud kunnen worden, op de veranda kunnen zitten en naar de kinderen kunnen kijken die op straat spelen. Er zal volop voedsel zijn. Dit is de zegen van God die Hij nu voor jullie bestemd heeft, nu jullie zijn teruggekeerd.”

Hij noemt hen het overblijfsel van dit volk. Dit zijn zegeningen voor het overblijfsel, niet voor het hele Joodse volk, maar voor de getrouwen.

> Want zo zegt de HEERE van de legermachten: Zoals Ik Mij had voorgenomen u kwaad te doen, toen uw vaderen Mij zeer toornig maakten, zegt de HEERE van de legermachten, en Ik er geen berouw over gekregen heb, zo heb Ik Mij in deze dagen opnieuw voorgenomen goed te doen aan Jeruzalem en aan het huis van Juda. Wees niet bevreesd! Dit zijn de dingen die u doen moet: spreek de waarheid tegen elkaar, oordeel naar waarheid in uw poorten met een oordeel dat de vrede dient, bedenk in uw hart geen kwaad tegen elkaar en heb een valse eed niet lief, want dit alles is iets wat Ik haat, spreekt de HEERE.
>
> ZACHARIA 8:14-17

22

Feestdagen en volken die God zoeken

Dat is het einde van de derde van deze profetieën. De laatste is heel kort. Wat hij hier zei over het blijven vasten op deze dagen, is natuurlijk dat dat niet erg passend lijkt. “Jullie hebben het behoorlijk zwaar te verduren gehad. Ik heb jullie vervloekt. Ik heb jullie moeilijkheden bezorgd. Maar dat verandert nu allemaal.” Het lijkt niet erg passend om nu te rouwen. Dat is wat hij vervolgens in deze laatste profetie zegt.

> Het woord van de HEERE van de legermachten kwam tot mij: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Het vasten in de vierde, het vasten in de vijfde, het vasten in de zevende en het vasten in de tiende maand, zal voor het huis van Juda worden tot vreugde, tot blijdschap en tot vreugdevolle feestdagen. Heb dan de waarheid en de vrede lief!
>
> ZACHARIA 8:18-19

Geen vastendagen, maar feesten. Geen rouw, maar opgewekte blijdschap. God keert het lot van Israël, en dan zal er nauwelijks nog aanleiding zijn om te vasten. Het is nu tijd om feest te vieren, niet om te vasten.

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Er zullen weer volken komen en inwoners van veel steden. De inwoners van de ene stad zullen gaan naar die van de andere en zeggen: Laten we meteen gaan om het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen, om de HEERE van de legermachten te zoeken; ík zal ook gaan. Dan zullen veel volken komen en machtige heidenvolken, om de HEERE van de legermachten in Jeruzalem te zoeken en om het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen.
>
> ZACHARIA 8:20-22

We hebben het hier over heidenen.

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: In die dagen zal het gebeuren dat tien mannen uit alle talen van de heidenvolken, vastgrijpen, ja, de punt van de mantel van een Joodse man zullen zij vastgrijpen, en zeggen: Wij gaan met u mee, want wij hebben gehoord dat God met u is.
>
> ZACHARIA 8:23

Dat zijn tien heidenen.

Dit gaat volgens mij vrij duidelijk over het tijdperk van de gemeente. Wanneer Jeruzalem zijn bestemming uiteindelijk ten volle vervult, zal het bestaan uit het overblijfsel van Gods volk, dat door de Messias verlost is, en heidenen die erbij komen om hier deel van uit te maken. Dat is natuurlijk wat er de afgelopen tweeduizend jaar gaande is geweest.

Als er gezegd wordt dat tien mannen uit alle volken de mouw van één Jood zullen vastpakken en zeggen: “Ik wil jouw God aanbidden”, betekent dat eenvoudig dat er tegenover iedere Jood uit het overblijfsel die God daadwerkelijk aanbidt, tien heidenen zullen staan die zeggen: “Ja, wij aanbidden jouw God ook.”

De gedachte hier is dat de Joden zichzelf als Gods volk beschouwden en de heidenen niet, maar dat de Joden nu een heel kleine minderheid zullen vormen binnen Gods volk, binnen de gemeente. Dat is natuurlijk ook het geval. Tien hoeft beslist geen werkelijk statistisch aantal te zijn, maar er wordt de indruk gewekt dat het volk van God nu voor het overgrote deel uit heidenen bestaat. De aanbidders van de God van Israël komen voor het merendeel uit alle volken. De Joden zijn hierin wel tien tegen één in de minderheid.

Dit is een voorspelling van het huidige tijdperk, waarin we inderdaad zien dat dit het geval is. Joden in het Koninkrijk van God: die zijn er. Er is een overblijfsel van Israël dat uit christenen bestaat. Maar onder de christenen is het aantal heidenen beslist overweldigend veel groter, en dat is wat hier voorspeld wordt.

23

Johannes rouwt en Jezus viert feest

Ik wil erop wijzen dat deze verschuiving van vasten naar feestvieren ook kenmerkend is voor de houding die God wil dat wij hebben. Johannes de Doper was namelijk het toonbeeld van een oudtestamentische heilige. Jezus is het toonbeeld van een nieuwtestamentische heilige. Jezus maakte dit onderscheid tussen Zichzelf en Johannes de Doper in het elfde hoofdstuk van Mattheüs. De hier gebruikte bewoording komt uit de parallelle passage in Lukas 7:33-34. Jezus zei:

> Want Johannes de Doper is gekomen, hij at geen brood en hij dronk geen wijn, en u zegt: Hij heeft een demon.
>
> LUKAS 7:33

Hij was iemand die vastte. Hij was een nazireeër. Hij onthield zich van dingen. Hij was iemand die rouwde. Zijn boodschap was bekering. Hij droeg een rouwgewaad van kameelhaar. Dat was Johannes, het toonbeeld van oudtestamentische vroomheid: rouw. Zijn hele bediening stond in het teken van rouw en vasten.

Maar Jezus zei:

> De Zoon des mensen is gekomen, Die wel at en dronk, en u zegt: Ziedaar, een vraatzuchtig mens en drinker, een vriend van tollenaars en zondaars.
>
> LUKAS 7:34

Daarmee verwees Hij naar het feit dat Jezus, anders dan Johannes, Zich niet van wijn onthield. Hij vastte doorgaans niet. Hij rouwde niet. Hij vierde feest met mensen. Zozeer zelfs dat Hij kritiek kreeg omdat Hij bevriend was met de verkeerde mensen en een dronkaard en een veelvraat zou zijn. Natuurlijk was Hij geen dronkaard en veelvraat, maar Hij bevond Zich wel in die omstandigheden die critici ertoe brachten zo over Hem te oordelen. Dit betekent dat Jezus' bediening veel meer gekenmerkt werd door feestmaaltijden en feestvieren.

Toen de verloren zoon thuiskwam, werd er muziek gemaakt en gedanst, en de vader nodigde de oudste zoon uit om binnen te komen en aan het feest mee te doen. Dat is wat Jezus bij de Farizeeën deed: 'Deze verloren zonen zijn thuisgekomen. Kom meedoen aan het feest. Kom het vieren. Deze tollenaars en zondaars zijn thuisgekomen uit hun losbandige leven. De vader verheugt zich. Kom je ook verheugen.' Daarom zei Jezus:

> Jezus zei tegen hen: De bruiloftsgasten kunnen toch niet treuren zolang de Bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen dat de Bruidegom van hen weggenomen zal zijn, en dan zullen zij vasten.
>
> MATTHEÜS 9:15

Dit is een feest. Op een bruiloftsfeest ga je niet rouwen en vasten.

24

De vreugde van vergeving en het nieuwe verbond

Het punt hier is dat de overgang van het oude verbond naar het nieuwe een overgang is vanuit iets wat alleen maar een emotionele last is. De wet die veroordeelt, de veroordeling van het oude verbond die de wet met zich meebracht, is een aanleiding tot rouw en verdriet, zelfs tot vasten, dat daarvan een symbool is. Maar het nieuwe verbond, daar verheugen wij ons in.

> Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus. Door Hem hebben wij ook de toegang verkregen door het geloof tot deze genade waarin wij staan, en wij roemen in de hoop op de heerlijkheid van God.
>
> ROMEINEN 5:1-2

Dit is een beweging die zich verheugt. De Engelse formulering die ik hier aanhaal, gebruikt voor ‘roemen’ het woord ‘rejoice’: zich verheugen.

De eerste christenen werden gekenmerkt door hun vreugde. Het waren blije mensen, omdat hun zonden vergeven waren. David had gezegd:

> Een onderwijzing van David. Welzalig is hij van wie de overtreding vergeven, van wie de zonde bedekt is. Welzalig de mens wie de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.
>
> PSALMEN 32:1-2

Vergeving van zonden is een aanleiding om feest te vieren. Die zekerheid hadden ze in het oude verbond niet. Het nieuwe verbond brengt die wel. Zo wordt het oude verbond van rouw en vasten vervangen door het nieuwe verbond met vreugde en feestmaaltijden. Als christen past blij zijn beter dan rouwen.

Veel christenen lijken dat niet te begrijpen. Ze denken dat God meer behagen in hen heeft als ze zichzelf kwellen, zichzelf geselen, vasten en gewoon hard zijn voor zichzelf. Het lijkt bijna oneerbiedig om te glimlachen, te lachen en plezier te hebben. Maar bij het christendom hoort op zijn minst een feestelijke gezindheid en houding. Dat is wat hij hier zegt.

> Zo zegt de HEERE van de legermachten: Het vasten in de vierde, het vasten in de vijfde, het vasten in de zevende en het vasten in de tiende maand, zal voor het huis van Juda worden tot vreugde, tot blijdschap en tot vreugdevolle feestdagen. Heb dan de waarheid en de vrede lief!
>
> ZACHARIA 8:19

Dit gaat over de overgang van het oude verbond naar het nieuwe.

25

Vasten en vreugde in het christelijke leven

De hele boodschap aan degenen die zeggen: ‘Moeten we nog steeds vasten?’ is:

> Zeg tegen de hele bevolking van het land en tegen de priesters: Wanneer u deze zeventig jaar gevast en rouw bedreven hebt in de vijfde en in de zevende maand, hebt u dan werkelijk voor Mij gevast?
>
> ZACHARIA 7:5

zegt God. Waarover jullie klagen, is dat God jullie iets heeft aangedaan wat jullie terecht verdienden. Dat maakt het vasten ook niet erg passend. Meer nog, wat de aanleiding voor jullie vasten ook is, die is nu voorbij. God herstelt Jeruzalem en maakt dat allemaal ongedaan. Natuurlijk zal de tijd komen dat Gods doel vervuld is en de Messias gekomen is. Dan zal hun vasten niet passend zijn. Feestvieren wel.

Betekent dat dat christenen nooit zouden moeten vasten? Is vasten niet passend voor christenen? Jawel. Zoals ik al zei, zie je in het Nieuwe Testament soms wel voorbeelden van vasten, maar dat zou iets zijn wat af en toe gebeurt. Het zou zijn wanneer er werkelijk iets is om voor te vasten. Het is niet zo dat we een leven van vasten leiden zoals de Farizeeën. Die vastten twee keer per week, of ze het nu nodig hadden of het meenden of niet. Het diende alleen om te laten zien hoe godsdienstig ze waren, hoe somber ze waren. ‘Ik vast vandaag en overmorgen ook. Elke week moet ik een bepaald deel van mijn week besteden aan somber zijn.’ Dat is niet passend.

Er kan een tijd zijn om te vasten, maar Jezus zei:

> En wanneer u vast, toon dan geen droevig gezicht, zoals de huichelaars. Zij vervormen namelijk hun gezicht, zodat zij door de mensen gezien worden als zij vasten. Voorwaar, Ik zeg u dat zij hun loon al hebben. Maar u, als u vast, zalf dan uw hoofd en was uw gezicht, zodat het door de mensen niet gezien wordt als u vast, maar door uw Vader, Die in het verborgene is; en uw Vader, Die in het verborgene ziet, zal het u in het openbaar vergelden.
>
> MATTHEÜS 6:16-18

Zet een blij gezicht op, ook als je vanbinnen pijn hebt. Dat betekent niet dat je onecht moet zijn. Het betekent alleen dat je anderen niet somber moet maken. Wees opgewekt. Beur anderen op.

> Verblijd u altijd in de Heere; ik zeg het opnieuw: Verblijd u.
>
> FILIPPENZEN 4:4

zei Paulus in Filippenzen 4:4.

Wat bij christenen past, is dat ze blij en vreugdevol zijn.

Het is mogelijk dat het christendom aantrekkelijker zou zijn geweest, zoals het ook hoort te zijn, als christenen meer vreugde en blijdschap hadden uitgestraald in plaats van chagrijn en veroordelingsdrang, en zich niet hadden gedragen alsof christen zijn zoiets is als hoofdpijn hebben. Je wilt niet van je hoofd af, maar het doet pijn om het te houden. Dat zei Hannah Whitehall Smith in The Christian Secret of a Happy Life. Een vriendin van haar zei: ‘Jullie christenen zijn net mensen met hoofdpijn. Het doet pijn om je hoofd te houden, maar je wilt er niet van af.’

Je godsdienst is iets waar je niet van af wilt, maar het doet pijn om eraan vast te houden. Je wordt er chagrijnig van en zo, maar zo zou het niet moeten zijn. Het christelijke geheim van een gelukkig leven is dat we een relatie met God hebben die

reden tot blijdschap geeft. Dat is wat volgens hem de uiteindelijke vervulling van Gods bedoelingen zal zijn. Hij kijkt daarbij voorbij Zacharia's eigen tijd naar de dag van Christus, waarin wij leven. Dit is de dag waarop wij ons zo horen te verblijden.

We zijn aan het einde van dat gedeelte gekomen, en we gaan nu beginnen aan het gedeelte waar ik naar heb uitgekeken. Als ik het boek Zacharia behandel, zou ik het helemaal niet erg vinden als ik de eerste acht hoofdstukken gewoon kon overslaan en alleen hoofdstuk 9 tot en met 14 kon behandelen. Die zijn namelijk zo interessant en zo rijk, en ze worden zo vaak verkeerd begrepen en zo vaak voor verkeerde doeleinden aangehaald. Ik kijk er echt naar uit om hoofdstuk 9 tot en met 14 te behandelen. Er is ook niets mis met de eerste acht hoofdstukken. Het is alleen dat ik altijd sta te trappelen om daar doorheen te komen, zodat ik kan beginnen aan het gedeelte dat echt wel spannend is. Dat ligt nog voor ons.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 26:41
- Mattheüs 17:21
- Mattheüs 9:14
- Mattheüs 9:15
- Zacharia 7:1-3
- Zacharia 8:19
- Zacharia 7:3
- Zacharia 7:1-2
- Zacharia 7:4
- Zacharia 7:8
- Zacharia 8:1
- Zacharia 8:18
- Zacharia 7:5-7
- Jesaja 58:3
- Jesaja 58:4-5
- Jesaja 58:6-7

- Mattheüs 6:16
- Zacharia 7:8-10
- Mattheüs 23:14
- Jakobus 1:27
- Zacharia 7:11
- Zacharia 7:12-13
- Spreuken 1:28-30
- Zacharia 7:14
- Zacharia 8:2-3
- Zacharia 1:14
- Zacharia 1:15
- Zacharia 1:16
- Zacharia 14:3
- Zacharia 14:4
- Zacharia 8:2
- Zacharia 8:6
- Zacharia 8:7
- Zacharia 8:9
- Zacharia 8:14
- Zacharia 8:3
- Zacharia 8:4-5
- Zacharia 8:6-8
- Mattheüs 8:8
- Mattheüs 8:10-12
- Mattheüs 8:10
- Psalmen 113:3
- Zacharia 8:10
- Zacharia 8:11-13
- Zacharia 8:13
- Zacharia 8:14-17
- Zacharia 8:18-19
- Zacharia 8:20-22
- Zacharia 8:23
- Lukas 7:33

- Lukas 7:34
- Romeinen 5:1-2
- Psalmen 32:1-2
- Zacharia 7:5
- Mattheüs 6:16-18
- Filippenzen 4:4

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.